

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR predkladá návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorého cieľom je úprava odnímania titulov.

Problematika odnímania titulov je témou, ktorá dlhodobo rezonuje vo verejnosti. V tejto oblasti je potrebné sa vysporiadať s niekoľkými otázkami, najmä

- čo odnímať,
- za akých okolností odnímať,
- kto má rozhodovať v prvom stupni aj v druhom stupni,
- do akého času od absolvovania štúdia/udelenia titulu je možné rozhodovať,
- aké majú byť následky rozhodnutia.

Vo vzťahu k otázke „čo odnímať“ je potrebné rozlišovať situácie, ktoré upravuje zákon o vysokých školách:

- pri absolvovaní študijného programu absolvent získava vysokoškolské vzdelanie príslušného stupňa a udelenie akademického titulu je „sprievodnou“ udalosťou, preto je nutné sa vysporiadať prioritne so samotným vysokoškolským vzdelaním prostredníctvom aktu riadneho skončenia štúdia,
- pri rigoróznom konaní absolvent nezískava ani vysokoškolské vzdelanie, ani inú kvalifikáciu, ale „len“ príslušný akademický titul, preto v tomto prípade ako následok postačuje jeho odňatie; akademický titul udeľuje vysoká škola,
- pri habilitačnom konaní rovnako ako pri rigoróznom konaní sa „len“ udeľuje vedecko-pedagogický alebo umelecko-pedagogický titul docent, preto aj tu ako následok postačuje jeho odňatie; titul udeľuje vysoká škola (o návrhu rozhoduje vedecká rada vysokej školy),
- pri inauguračnom konaní sa osoba vymenúva za profesora, pričom vymenovanie (udelenie vedecko-pedagogického alebo umelecko-pedagogického titulu profesor) vykonáva prezident SR na návrh vysokej školy predložený prostredníctvom ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR, preto v tomto prípade sa upravuje postup predloženie návrhu na odvolanie profesora.

Návrh vychádza z českej právnej úpravy v § 47c až 47g zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o zmene a doplnení ďalších zákonů (zákon o vysokých školách) s modifikáciami vyplývajúcimi z platného znenia zákona č. 131/2002 Z. z.

Návrh rozhodovanie zveruje do pôsobnosti vysokej školy, vzhľadom na princíp „kto udeľuje, ten odníma“, pričom za vysokú školu má konať rektor na návrh poradnej komisie. Oproti českej právnej úprave je upravené zloženie – navrhuje sa vymeniť jedného akademika za právnika. Upravené sú aj dôvody pre „odňatie“ tak, aby išlo o konkrétnejšie dôvody, na rozdiel od pomerne všeobecnej českej úpravy, napr. „užití ... hrubě porušujícího právní předpisy“, „jiného úmyslného

jednání proti dobrým mravům“ alebo „podstatně narušena možnost získat standardní znalosti a dovednosti absolventa“, zároveň sa navrhuje spresniť okruh trestných činov len na relevantné k „machináciám“ pri nadobudnutí vzdelania/titulu (v ČR ide o akýkoľvek úmyselný trestný čin).

Rovnako, ako v ČR sa navrhuje, aby sa v konaní postupovalo generálne podľa Správneho poriadku, pričom zákon č. 131/2002 Z. z. ako lex specialis upravuje niektoré odlišnosti (napr. lehota na rozhodnutie, postup pri vylúčení rektora, druhostupňové konanie, ...).

Aby si bolo možné overiť, či predložený doklad o vzdelaní nebol zneplatnený, zavádza sa verejný zoznam dokladov v prípade ktorých bolo rozhodnuté o ich zneplatnení.

Účinnosť právnej úpravy sa navrhuje na 1. mája 2019 v nadväznosti na harmonogram schôdzí Národnej rady SR na rok 2019.

Návrh zákona nepredpokladá vplyv na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie, sociálny vplyv, vplyvy na životné prostredie, na informatizáciu spoločnosti ani na služby verejnej správy pre občana.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, inými právnymi predpismi, právne záväznými aktmi Európskej únie a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj v súlade s nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.